

In het Vizier

Een nieuwe ronde met nieuwe kansen. Na de toch wel wat turbulente Statenverkiezingen van 2 maart jl. heeft Zuid-Holland een verse ploeg Statenleden en een nieuw college van Gedeputeerde Staten.

Net als in eerdere perioden trekken ChristenUnie en SGP gezamenlijk op, zij het dat ze dat helaas in afgeslankte vorm moeten doen: de partijen zijn van zes naar vier zetels in totaal gegaan. Daarbij komt dat de fractie weer in de oppositiebankjes is beland. Vanaf die plek wordt het kersverse college van VVD, CDA, SP en D66 kritisch-constructief gevolgd. In dit nummer van Vizier geeft fractievoorzitter Chris Schaapman een eerste beoordeling van het akkoord dat deze partijen hebben gesloten. Juist doordat de tegenstellingen binnen deze coalitie zo groot zijn, voert het college een redelijk middenbeleid. Dat maakt het voor de fractie ChristenUnie & SGP wellicht minder moeilijk om waar nodig bij te sturen om ervoor te zorgen dat de provincie de juiste koers vaart.

De vier fractieleden en twee van hun adviseurs stellen zich in dit nummer voor. Aan hen de taak om dat te doen wat in het belang van de provincie Zuid-Holland is, zowel in zakelijk als in principeel opzicht. Graag wensen we hen daarbij Gods zegen toe.

Rudy Ligtenberg, eindredacteur

Het coalitieakkoord beoordeeld

Op 27 april 2011 is het Hoofdlijnenakkoord 2011-2015 van de coalitie VVD, CDA, SP en D66 in Provinciale Staten besproken. Politiek gezien is er sprake van een bijzonder brede coalitie met een minimale meerderheid in Provinciale Staten -28 van de 55 zetels- en een akkoord op hoofdlijnen.

De fractie ChristenUnie & SGP neemt een positie in die zich op provinciaal niveau aardig in het midden bevindt. Daar komt deze coalitie in veel gevallen ook op uit. Voorspelbaar is dat ook wel een beetje, met zowel VVD als SP in één coalitie. Geen wonder dat onze fractie veel herkent in het akkoord. En dat ondanks het feit dat wij deze keer geen deel uitmaken van de coalitie. Investerings in verkeer en vervoer, in recreatie om de stad en in de zorg voor natuur, zorg voor open landschappen en cultuurhistorie zijn voorbeelden van voorstellen en ideeën in het Hoofdlijnenakkoord die wij ondersteunen. Een paar thema's.

Verbaasd was onze fractie over het ontijdig uitspreken van een voorkeursvariant voor de **Rijnlandroute**, een plan voor de verbinding tussen de A4 en Katwijk, bedoeld om de bereikbaarheid van het kustgebied te verbeteren. Daarbij zou de zogenaamde Churchill Avenue-variant al voortijdig van de haak vallen. Gelukkig is het gelukt om deze variant alsnog in de verdere procedure te laten concurreren met de andere variant. De besluitvorming over de varianten is uitgesteld tot begin 2012.

Bij de **RijnGouweLijn (RGL)**, een hoogwaardige openbaar-vervoerverbinding tussen Gouda en de kust, vaart de coalitie op de woelige Leidse politieke baren en roept zij het beeld op dat zij de stekker eruit wil trekken. Dat staat haaks op eerdere besluitvorming. Onze fractie houdt als uitgangspunten vast: meer stations plus een hogere frequentie plus een goede (openbaar-vervoer)ontsluiting van Nieuw Valkenburg. Wij zullen de uitkomsten van onderzoek en overleg door Gedeputeerde Staten hierop beoordelen.

In de **natuurparagraaf** is alles ingezet op investeringen in recreatie en in groen rond de stad, een thema dat anders tussen wal en schip valt. Dat is de goede kant van het verhaal. Wat ontbreekt zijn concrete ambities op basis van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Daarnaast moeten agrariërs die in een (potentieel) EHS-gebied zitten meer bedrijfszekerheid krijgen: zonder duidelijkheid kan geen agrariër een goed toekomstplan maken en is financiering door de bank evenmin mogelijk. Die zekerheid is dus noodzaak.

Dit najaar bespreken we in Provinciale Staten de eerste begroting van deze nieuwe coalitie. Wij gaan er vanuit dat in deze begroting het coalitieakkoord meer kleur krijgt en hopen daarin op nog meer herkenning. Zo niet, dan zullen we ons daar alsnog voor inzetten. Wij zijn er klaar voor!

Chris Schaapman, fractievoorzitter

Eén fractie

Sinds maart 2011 bestaat de fractie ChristenUnie & SGP uit: Chris Schaapman, voorzitter (ChristenUnie), Willy de Zoete (ChristenUnie), Henk van Dieren (SGP) en Servaas Stoop (SGP).

In de aanloop naar de verkiezingen van 2 maart jl. is er binnen ChristenUnie en SGP gesproken over samenwerking van de Statenleden van beide partijen ná de verkiezingen. Daarvoor bestond ruim voldoende draagvlak, waarop na de verkiezingen besloten werd opnieuw één fractie te vormen.

Alle gekozen Statenleden maakten ook in de vorige periode deel uit van de gezamenlijke fractie.

De Eerste Kamerverkiezingen in mei van dit jaar hebben de Statenverkiezingen van maart meer dan ooit overschaduwd en hebben ook hun sporen nagelaten. Voor het eerst zonder lijstverbinding vooraf (dat mocht niet meer) gingen alle partijen los van elkaar de verkiezingen in. De landelijke strijd rond de positie van het kabinet werkte door bij de Statenverkiezingen en daarom heeft één van de SGP-kandidaat Statenleden op het CDA gestemd.

Dit heeft binnen de onderscheiden achterbannen veel losgemaakt: van kritiek en boosheid tot begrip en steun, waarbij logischerwijs de kritiek en boosheid meer in de achterban van de ChristenUnie dan binnen de SGP was te vinden.

In de gezamenlijke fractie is hier uiteraard over gesproken. Allerlei afwegingen speelden een rol: je werkt al zoveel jaar samen, de verkiezingsprogramma's sluiten bijna helemaal op elkaar aan, samen ben je sterker dan apart, je voert het woord voor elkaar... Waarom ben je dan niet bereid om op elkaars kandidaten te stemmen? Het één verzacht het ander niet en is ook geen excuus. Het zijn gevoelens en feiten rond deze verkiezingen waarin twee onderscheiden partijen uiteenlopende keuzes hebben gemaakt.

Als gezamenlijke fractie in Zuid-Holland hebben wij er per saldo voor gekozen om de huidige samenwerking in deze periode niet te verbreken, maar provinciaal gezamenlijk op te blijven trekken. In de aanloop naar de volgende provinciale verkiezingen zullen ChristenUnie en SGP in alle provincies opnieuw een eigen afweging maken, ongetwijfeld ook het politieke landschap anno 2015 in ogenschouw nemend.

Namens de fractie,
Chris Schaapman, fractievoorzitter

Wie zijn de Statenleden?

Het Statenlidmaatschap is een actieve aangelegenheid. Statenleden zijn heel wat uren in de weer om aan hun Statenlidmaatschap zo goed mogelijk inhoud te geven. Voorbereiding van commissie- en Statenvergaderingen, werkbezoeken aan projecten door heel de provincie en persoonlijke contacten onderhouden met belanghebbenden zijn de meest in het oog springende activiteiten.

De redactie van Vizeer vroeg de vier Statenleden naar hun motivatie om zich in te zetten voor de provincie Zuid-Holland.

Henk van Dieren,
Statenlid voor de SGP

Henk van Dieren is bezig aan zijn derde periode. Aan hem de vraag hoe de provincie het beeld van wat ze doet kan verbeteren.

"De provincie is een overheid die voor de "gewone man" een onduidelijke plaats heeft. Mensen zeggen wel eens: Wat doet de provincie eigenlijk? De provincie kan en moet aan de verandering van dit beeld blijven werken. Daar is al veel aan gedaan en daar gaan we nog meer aan doen."

Wat doe je daar als Statenlid concreet aan?

"Het is van belang dat wij als Statenleden actief investeren in onze contacten met de burger en de lokale bestuurders. Dat gebeurt bijvoorbeeld door werkbezoeken. Mijn ervaring is dat de bekendheid van de provincie door deze contacten toeneemt en men weet je dan ook te vinden met bepaalde vragen. Dat is goed, want dat kun je gebruiken bij de behandeling van voorstellen."

Chris Schaapman,
Statenlid
voor de ChristenUnie

De nieuwe Statenperiode is alweer even aan de gang...

"Jazeker, en dit is voor mij de tweede Statenperiode, waar ik na de stevige verkiezingsstrijd weer vol in ga!"

Voor welke portefeuille ben je verantwoordelijk?

"Ik heb grotendeels dezelfde thema's als in de vorige periode: ruimtelijke ordening, bestuur en middelen. Ik wil ik daarmee bijdragen aan een goede balans in de ruimte voor mens en natuur, voor wegen en ontspanning, voor steden en dorpen. En daarnaast aan een compact, krachtig bestuur dat zijn kerntaken uitstekend doet, toeziet op een goed lokaal bestuur en gebruik maakt van goede regionale samenwerking."

Wat betekent de fractie ChristenUnie & SGP in de Staten van Zuid-Holland?

"In het Statenwerk staat onze fractie midden in Zuid-Holland. Ik sta open voor ideeën, suggesties, plannen, kritiek en bijdragen. Tegen alle burgers zou ik willen zeggen: "Ik hoor u graag!"

Servaas Stoop,
Statenlid voor de SGP

Wat drijft je om je opnieuw in te zetten voor de provinciale politiek?

"Soms durf ik bijna niet te zeggen dat ik dit jaar negentien jaar Statenlid ben. Leidde vroeger een langdurige ambtsperiode tot een hogere status, tegenwoordig wordt dit al gauw betiteld als plu-cheplakkerij."

Waar gaat het je om in de Staten?

"De motivatie is onveranderd: met een helder geluid bijdragen aan toegevoegde waarde voor de provincie. Concreet: concentratie op de kerntaken. Ik ervaar het iedere keer weer als bijzonder om lid te zijn van de volksvertegenwoordiging van de belangrijkste provincie van ons land. Elke periode heeft wel iets speciaals gehad: twee keer maakten we deel uit van de coalitie, er is een andere werkwijze gekozen na de forse vermindering van het aantal Statenleden in 2007 en het vicevoorzitterschap van Provinciale Staten waarvoor de Staten mij dit jaar opnieuw gekozen hebben."

Willy de Zoete,
Statenlid
voor de ChristenUnie

Je bent geen onbekende in de fractie...

"Dat klopt, in 2007 werd ik voor het eerst gekozen tot Statenlid van ons mooie Zuid-Holland."

Hoe lang ben je al bij de politiek betrokken?

"Al vanaf de jaren '90 ben ik actief voor de ChristenUnie, in werkgroepen en politiek."

Heb je als Statenlid weer dezelfde portefeuille als tussen 2007 en 2011?

"Mijn huidige portefeuille omvat infrastructuur, milieu, groen en water. Er is wel overlap met de vorige periode, maar er is ook een groot verschil. In de vorige periode had ik ook jeugdzorg er bij. Mijn werkervaring ligt in het onderwijs en de zorg en ik voelde mij altijd sterk betrokken op de jeugdzorg."

Waar besteed je als Statenlid veel tijd aan?

"Infrastructuur is één van de meest omvattende onderwerpen. Of het nu om de regio Leiden gaat of om Rijnmond of om Midden Holland, bij elk plan moeten heel veel belangen worden afgewogen en dat vraagt om een zorgvuldige beoordeling."

Impasse in de Krimpenerwaard

Sinds enkele jaren wordt gediscussieerd in en tussen de gemeenten in de Krimpenerwaard over de bestuurlijke toekomst van het gebied.

Intensiever samenwerken? Samenwerken met fusie als einddoel? De provincie heeft zich er intensief mee bemoeid. Provinciale Staten hebben tijdens de vergadering van 10 november 2010 in overgrote meerderheid uitgesproken dat de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk, Schoonhoven en Vlist moeten opgaan in een nieuwe gemeente voor de Krimpenerwaard. De toenmalige fractie ChristenUnie-SGP heeft na veel wikken en wegen ook dit standpunt ingenomen.

Volgens de wet zou minister Donner van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties binnen vier

maanden na ontvangst van het Herindelingsadvies een voorstel moeten voorleggen aan de ministerraad. Dat is niet gebeurd, integendeel. De minister heeft op 16 juni 2011 een brief aan Gedeputeerde Staten (GS) gestuurd, waarin hij het advies retourneert met het verzoek met een verbeterd voorstel te komen. De minister constateert dat de gemeenten verdeeld zijn en dat er geen breed bestuurlijk draagvlak is voor een herindeling. Daarnaast vindt hij de inhoudelijke noodzaak en urgentie onvoldoende onderbouwd. Nota bene: dat is niet hetzelfde als de mening dat de herindeling definitief van de baan is. GS hebben per ommegaande aan de minister om een "nadere duiding" gevraagd. In hun brief leggen zij uit dat de door de gemeenten aangedragen oplossingen onvoldoende zicht bieden op de "noodzakelijke duurzame versterking van het lo-

kaal bestuur". Voor het uiteindelijke standpunt was op dat moment het "grootst mogelijke draagvlak", aldus GS.

Uit de reacties van de gemeenten blijkt dat de situatie ten opzichte van vorig jaar niet is veranderd. Sommige zien perspectief in een fusie, andere willen niet verder gaan dan samenwerking.

Mijn voorlopige conclusie: de minister durft het politiek niet aan om een wetsvoorstel in te dienen en legt de bal weer bij de provincie. De patstelling is compleet, omdat de provincie alles boven tafel heeft proberen te krijgen en omdat de gemeenten nog nauwelijks naar elkaar toegevoerd zijn. Wordt vervolgd, maar wanneer?

Servaas Stoop, Statenlid

Fractie-adviseurs stellen zich voor

Eerder in dit nummer van Vizeer werd al iets gezegd over de samenwerking van SGP en ChristenUnie in de Zuid-Hollandse Statenfractie. Deze fractie wordt ondersteund door fractie-adviseurs. Zij zijn geen Statenlid, maar wel heel erg betrokken bij de besluitvorming. Twee adviseurs hierover aan het woord.

P. A. Zevenbergen:
Zakelijk en levensbeschouwelijk

Wat gebeurt er in Den Haag? Als het om de rijksoverheid gaat, volgen velen de politieke ontwikkelingen. Besluiten van het kabinet, debatten in de Tweede en Eerste Kamer krijgen de nodige aandacht in de media. Het is interessant te weten hoe de koopkrachtontwikkeling gaat en

hoe de verhoudingen in de Tweede Kamer zijn bij een gemeentelijke herindeling.

De overheid lijkt op afstand te staan, maar speelt wel degelijk een grote rol in het persoonlijke leven van haar burgers. Meestal is de aandacht die mensen hiervoor hebben ingegeven door zakelijke belangen. Maar hopelijk ook door de levensbeschouwelijke belangen!

Als het om de provinciale overheid gaat, volgen velen de ontwikkelingen juist nauwelijks. De provincie lijkt onzichtbaar. Toch zijn de gevolgen van het provinciale beleid voelbaar en tastbaar voor iedere burger. Denk bijvoorbeeld aan de aanleg en het onderhoud van provinciale wegen, de uitbreiding van de woningvoorraad en van industriegebieden, de inrichting van natuur- en recreatiegebieden, zorg voor kwalitatief goede jeugdzorg en de zorg voor cultuurhistorische monumenten.

Als fractieadviseur ben ik al enkele jaren betrokken bij het werk van onze ChristenUnie-SGP-fractie. Op een zakelijke en principiële wijze levert de fractie haar inbreng in de Staten. In het fractieoverleg denken wij met elkaar na over de positiebepaling, want besturen betekent keuzes maken. Dat vraagt om zakelijke afwegingen,

maar keuzes maken kan niet zonder het morele kader van Gods Woord. Als fractieadviseur probeer ik mijn steentje bij te dragen aan die zakelijke en principiële afwegingen, omdat besluiten van de provincie de burgers zakelijk, maar ook levensbeschouwelijk kunnen raken.

P.A. (Peter) Zevenbergen, Alblasterdam SGP

Arie A. Korevaar:
Politiek boeit...

Politiek is een aardse bezigheid, gericht op instandhouding en verbetering van onze samenleving door doelmatige inzet van de middelen waarover we beschikken. Hierbij zijn veel burgers betrokken, zowel op landelijk, provinciaal als gemeentelijk niveau.

De provincies vormen een schakel tussen het Rijk en de gemeenten. Provinciebesturen stellen plannen op voor de bestemming van grond in de provincie, zijn verantwoordelijk voor het aanleggen van wegen en fietspaden en houden toezicht op de financiën van de gemeenten.

Ook natuur en milieu behoren tot het takenpakket van de provincie.

Het provinciebestuur houdt zich met belangrijke zaken bezig, die vragen om een verantwoord omgaan met de schepping.

We hebben deskundige bestuurders die vanuit een christelijke levensvisie –gebaseerd op de Bijbelse waarden en normen– politiek bedrijven. Van hen wordt verwacht dat ze heldere, scherpe en vooral onderscheidende standpunten innemen en verwoorden. Het gaat om explicitering van politieke keuzes vanuit christelijke beginselen. De ChristenUnie heeft een prachtige positie, ook in de provincie Zuid-Holland. We mogen verantwoordelijkheid dragen en onze stem laten horen. Onze vertegenwoordigers in de Provinciale Staten willen zich graag laten bijstaan en adviseren. Graag ben ik bereid om de komende jaren vanuit mijn jarenlange bestuurlijke ervaring en maatschappelijke betrokkenheid een bijdrage te leveren als fractieadviseur. Mijn belangstelling gaat vooral uit naar het domein Ruimte en Leefomgeving. Het is van belang dat we de burgers in onze provincie een vitale leefomgeving kunnen bieden.

Als fractieadviseur wil ik me verdiepen in verschillende dossiers en meedenken met de bestuurders. Door dit werk hoop ik een bijdrage te leveren aan een verantwoord bestuur van onze provincie.

*Arie A. Korevaar, Bergambacht
ChristenUnie*

Leve de molens

Tot nu toe kiest de provincie ieder jaar een thema waarbij een cultuuronderwerp in de schijnwerpers wordt gezet. Het doel daarvan is de bekendheid ervan, de betrokkenheid erbij en de beleving ervan te vergroten. 2012 zal het laatste themajaar zijn, met als motto: "Herbestemming cultureel erfgoed".

Het jaar 2011 heeft als thema "Leve de Molens". In Zuid-Holland staan 226 van de 1193 molens die Nederland rijk is en daarom is dat themajaar niet zo'n vreemde keuze.

In het verre verleden liep de bemoeienis van de provincie met de molens via het toezicht op de waterschappen en het waterpeil. De mechanisatie van het waterbeheer leidde in de eerste helft van de vorige eeuw tot een enorme afbraak van molens. Van de 1275 molens die Nederland in 1865 telde, is meer dan 80 procent verloren gegaan. Het is vooral particulier initiatief geweest waardoor werd voorkomen dat er niet nog meer zijn verdwenen.

Na de Tweede Wereldoorlog wordt ook de provincie actief als het gaat om het behoud van de molen. Vanaf dat moment tot aan de Monumentenwet in 1961 zijn er verschillende provinciale molenverordeningen geweest, waarin werd bepaald dat sloop of vermaking van molens zonder toestemming verboden was. Een draaiende molen verlevendigt het landschap, reden waarom in 1978 de regeling "draaipremies" is ingevoerd. En om te draaien heeft een molen natuurlijk ook wind nodig. Het "windrecht" waarmee vroeger de

vrije ruimte rondom de molen werd gewaarborgd bestaat al lang niet meer. Nu houdt de provincie via de ruimtelijke ordening toezicht op het behoud van deze noodzakelijke open ruimte. De laatste jaren wordt via het Molensteunpunt Zuid-Holland van de provincie ondersteuning geboden aan moleneigenaren. Rijk, gemeenten en provincie dragen elk financieel bij aan de instandhouding van de molens.

Als prachtige monumenten zorgen molens voor een aantrekkelijke leefomgeving. Dit past ook in het beleid van de fractie ChristenUnie & SGP. Bij de voorbereidingen van de coalitievorming van het huidige college heeft onze fractie eerder dit jaar het behoud van ons cultureel erfgoed als een belangrijk thema ingebracht.

In het lopende themajaar zijn deze monumenten opnieuw in de schijnwerpers geplaatst. Dat geldt niet alleen het bekende werelderfgoed in Kinderdijk met 19 molens, maar alle molens in heel de provincie. Met tentoonstellingen, fietsroutes, maaldagen, verlichte molenroutes, workshops, lezingen en een boottocht was en is er voor elk wat wils.

Meer informatie:
www.levedemolens.nl
www.molensleven.nl
www.simav.nl
www.kinderdijk.nl

Henk van Dieren, Statenlid

Uitgave

ChristenUnie & SGP-Statenvructie en de provinciale verenigingen van de ChristenUnie en de SGP in Zuid-Holland.

Versc hijnt 3 à 4 keer per jaar in een oplage van 8100 exemplaren

Redactie

Rudy Ligtenberg, Flip Mak, Wim de Roos en Chris Schaa pman

Contactadres fractie:

fractie@zuidholland.christenunie-sgp.nl

Informatie

ChristenUnie & SGP Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
Telefoon 070-4417051
www.zuidholland.christenunie-sgp.nl

Vormgeving en productie

Drukkerij Holland bv, Alphen aan den Rijn

oktober 2011

Opkrabbelen

Nee, met bovenstaande titel bedoel ik niet de fractie, die opkrabbelt na van zes naar vier personen te zijn gegaan. Dat proces hebben we al(lang) achter de rug. Het is ons helaas niet gelukt, naar voorbeeld van het CDA, minder stemmen te trekken en toch aan invloed te winnen, maar invloed hebben we.

Met opkrabbelen doel ik op de economie. Ondanks de Euro-drama's in Zuid-Europese landen lijkt de economie bij ons weer wat aan te trekken. In de provincie merken we dat doordat bouwplannen van gemeenten weer uit de kast beginnen te komen. Dat lijkt leuk voor die gemeenten, maar het heeft een bijeffect.

Tot een paar jaar geleden bleek het voor gemeenten lucratief om (meest agrarische) grond op te kopen, die vervolgens werd uitgegeven voor woningbouw of realisatie van bedrijven. "Geen gemeente te klein voor een bedrijventerrein" heb ik een wethouder eens horen opmerken. De economie at steeds meer groen. Nieuwe bedrijven moesten onder meer de remedie zijn tegen een eventuele toekomstige bevolkingskrimp.

In de vorige Statenperiode is geen toestemming

meer gegeven voor de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen. ChristenUnie & SGP stonden bij de bescherming van groen steeds vooraan. Veel gemeenten hadden echter grond aangekocht op basis van goedgekeurde bouwplannen uit eerdere perioden. Door de economische crisis werd die grond onverkoopbaar, wat een enorme verliespost betekende.

Nu er economisch herstel gloort, worden de bouwplannen weer uit de kast gehaald. Maar lost bouwen de problemen wel op? In Zuid-Holland is een groot overschot aan kantoorruimte. Hier en daar is de prijs voor appartementen gedaald in verband met het risico op leegstand. In Leiden is besloten een gepland bedrijventerrein niet te ontwikkelen. Fijn voor het behoud van de groene ruimte, maar niet iedere gemeente kan zoiets zomaar doen. De financiële consequenties zijn niet mis.

Laten we hopen dat de economie op zo'n manier opkrabbelt dat we een bloeiende economie én een blijvend open landschap kunnen hebben.

Willy de Zoete, Statenlid